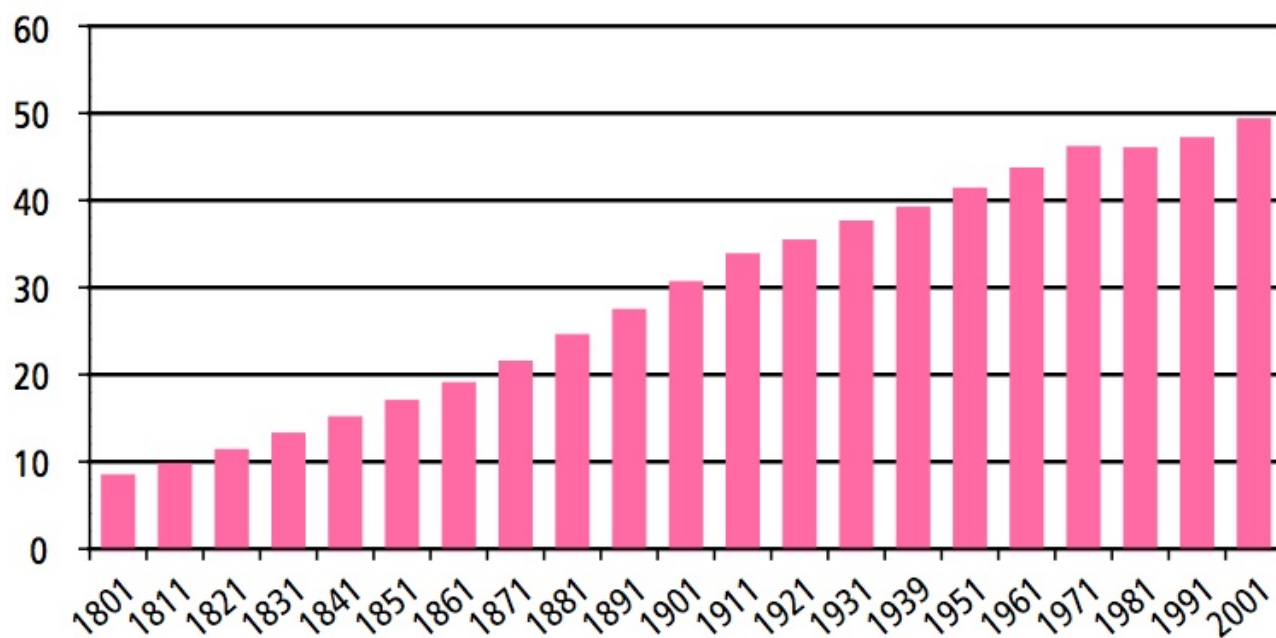

POSLEDICE INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE - kako je industrijska revolucija spremenila življenje ljudi

1. NAGLO NARAŠČANJE EVROPSKEGA PREBIVALSTVA

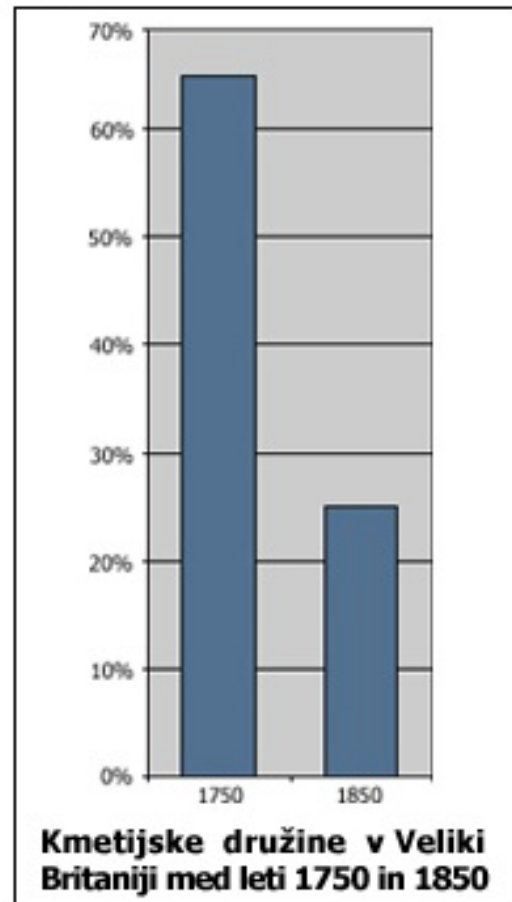
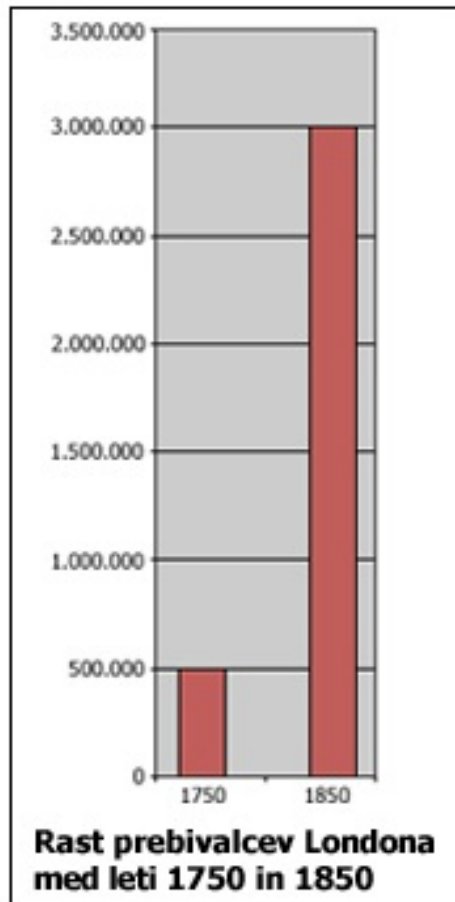
Millions ŠTEVILO PREBIVALSTVA V ANGLIJI

S pomočjo grafikona ugotovi, v koliko letih se je prebivalstvo Anglije podvojilo?

S pomočjo besedila v učbeniku (str. 130, prvi odstavek) ugotovi, kaj je omogočilo naglo naraščanje prebivalstva, posebej v Evropi?

2. NAGLO NARAŠČANJE MESTNEGA PREBIVALSTVA IN NASTANEK INDUSTRIJSKIH MEST

Pojasni povezavo med grafikonomoma.

S pomočjo besedila v učbeniku (str. 130, 2. in 3. odstavek) ugotovi, zakaj so bila mesta, še posebej industrijska tako vabljiva za množice?

3. PRVE INDUSTRIJSKE POKRAJINE

Industrijska revolucija je spremenila videz pokrajine.

S pomočjo slik ugotovi, kaj se je zgodilo z naravnim okoljem in kašne so bile življenjske razmere v prvih industrijskih pokrajinah.

INDUSTRIJSKI DELAVCI, NOVI DRUŽBENI RAZREDI

Industrijska proizvodnja je zaposlovala vedno več ljudi.

Oblikujeta se nova družbena sloja:

- **industrijski delavci (proletariat), kot delovna sila**
- **kapitalisti (bogata buržuazija), kot lastniki strojev in tovarn**

S pomočjo piramide ugotovi, kdo nosi breme kapitalistične družbe?

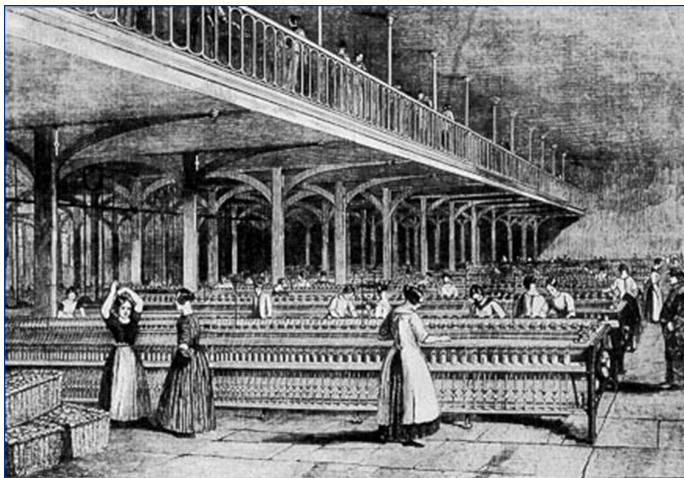
POLOŽAJ INDUSTRIJSKIH DELAVCEV

Število industrijskih delavcev je nenehno nataščalo. To so bili predvsem kmetje, ki so izgubili zemljo in obrtniki, ki so propadli zaradi cenjšega industrijskega blaga.

V takšnih razmerah, ko je bila ponudba delovne sile večja od povpraševanja so lastniki tovarn (kapitalisti) delavce vedno bolj izkoriščali:

- zniževali so plačo (mezdo) in podaljševali delovni čas (delovnik je bil dolg 12 - 16 ur sedem dni na teden);**
- v tovarnah je vladala stroga disciplina, za napake so bili delavci kaznovani z zmanjšanjem plače ali odpustom;**
- za varnost pri delu ni bilo poskrbljeno, saj je kapitaliste zanimal zaslužek za vsako ceno (posledično so bili nezdravi delovni pogoji in pogoste nesreče pri delu);**
- ni bilo zdravstvenega in pokojninskega zdravstva, če je delavec zbolel je ostal brez dela.**

ŽENSKE IN OTROCI KOT INDUSTRIJSKI DELAVCI

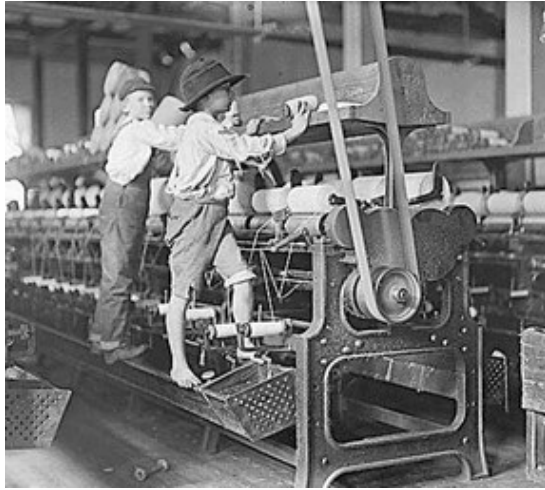
Ženske so bile zaposlene predvsem v tekstilni industriji, za isto delo so prejemale nižje plačilo od moških.

Možnosti izobraževanja so bile omejene, zato se je tudi od otrok pričakovalo, da delajo. Komaj pet- ali šestletni otroci so delali po 16 ur na dan in kljub temu, da je bila njihova produktivnost primerljiva s produktivnostjo odraslih, so prejemale precej nižje plačilo. Nekateri za svoje delo plačila sploh niso prejeli. Večinoma so to bile sirote, ki so jih tovarnarji najeli za delo, nato pa jih neusmiljeno izkoriščali, svoja dejanja pa branili z dejstvom, da so jih rešili ulice ter jim omogočili hrano, obleko in streho nad glavo. Za njihovo varnost jim je bilo malo mar. Pogoji, v katerih so delali, so bili grozoviti. Delali so z težko in nevarno opremo. Številni so zaradi nesreč utrpeli trajne poškodbe ali umrli. Mnoge so preteпали ali jih kako drugače zlorabljali.

Prvič so se pogoji otroškega dela izboljšali leta 1833, ko je britanski parlament pod pritiskom ogorčene javnosti sprejel zakon o otroškem delu (**Factory Act**), ki je omejeval delo otrok. Za izvajanje zakona so zaposlili posebne tovarniške inšpektorje.

Otroško delo v rudniku

Otroško delo v tekstilni tovarni

Leta 1833 so v Veliki Britaniji sprejeli zakon, ki je omejeval otroško delo v tovarnah in rudnikih.

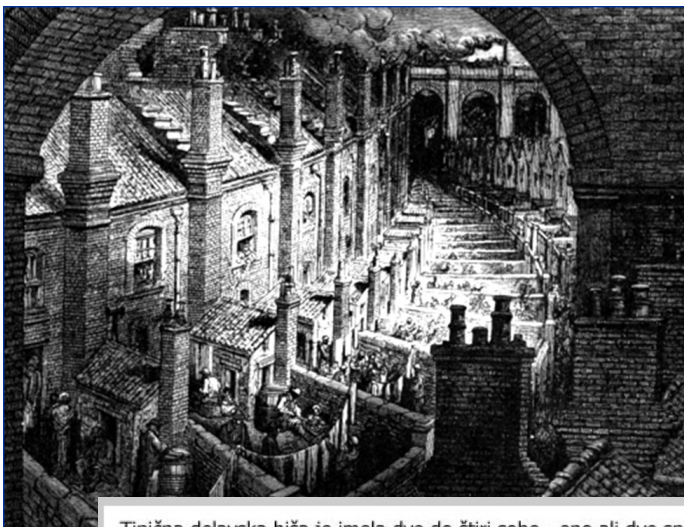
Vsebina zakona o otroškem delu

- Otroci, stari med 14 in 18, let ne smejo delati več kot 12 ur dnevno. Med tem časom morajo imeti uro odmora za malico.
- Otroci, stari med 9 in 13 let, ne smejo delati več kot 8 ur dnevno. Med tem časom morajo imeti uro odmora za malico.
- Vsi otroci, stari med 9 in 13 let, morajo vsak dan vsaj dve uri biti v šoli.
- Otroci, stari maj kot 9 let, ne smejo delati.
- Otroci, mlajši od 18 let, ne smejo delati nočne izmene.

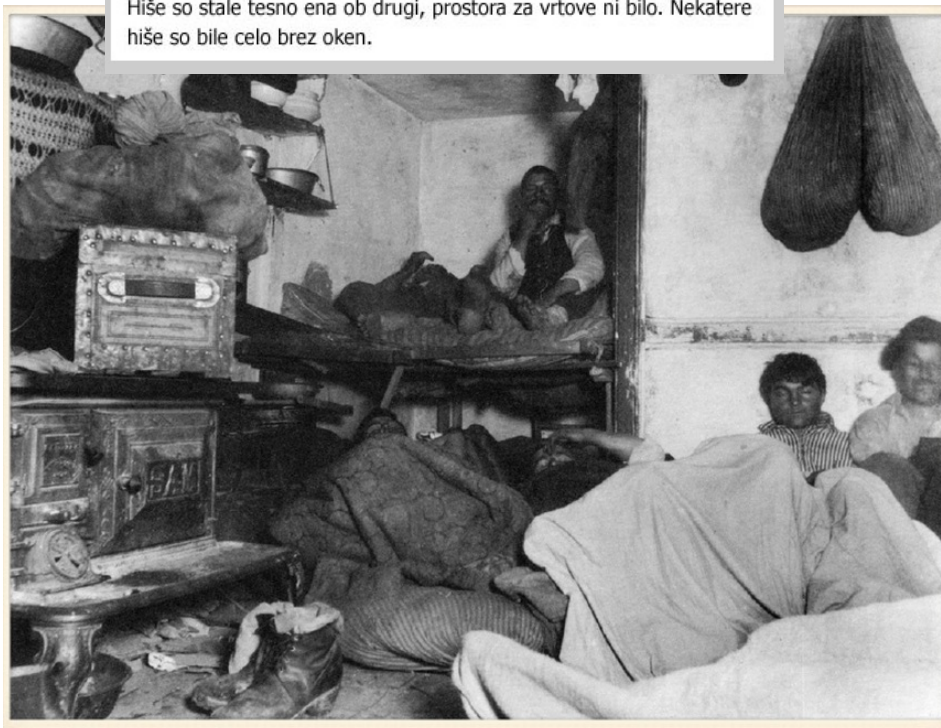
Kako je z otroškim delom danes?

Katere deklaracije in konvencije ščitijo otroške pravice?

ŽIVLJENSKE RAZMERE INDUSTRIJSKIH DELAVCEV

Tipična delavska hiša je imela dve do štiri sobe - eno ali dve spodaj in eno ali dve zgoraj. Družine so bile velike, zato so otroci morali deliti postelje, včasih tudi s starši. Tekoče vode in stranišča v hišah ni bilo. Hiše so stale tesno ena ob drugi, prostora za vrtove ni bilo. Nekatere hiše so bile celo brez oken.

S pomočjo slik in besedila v učbeniku (str. 130-132) opiši življenske razmere industrijskih delavcev

Zakaj je bila umrljivost tovarniških delavcev in prebivalcev industrijskih mest zelo visoka?

Industrijska revolucija je **spremenila videz pokrajine**

Prva **industrijska mesta**

Mesta so bila prenaseljena.

Onesnažena, **umazana in nezdrava** brez skrbi za higieno.

Onesnažen zrak, umazanija je prekrivala hiše.

Slabe prometne povezave.

Obstajala je stanovanjska stiska.

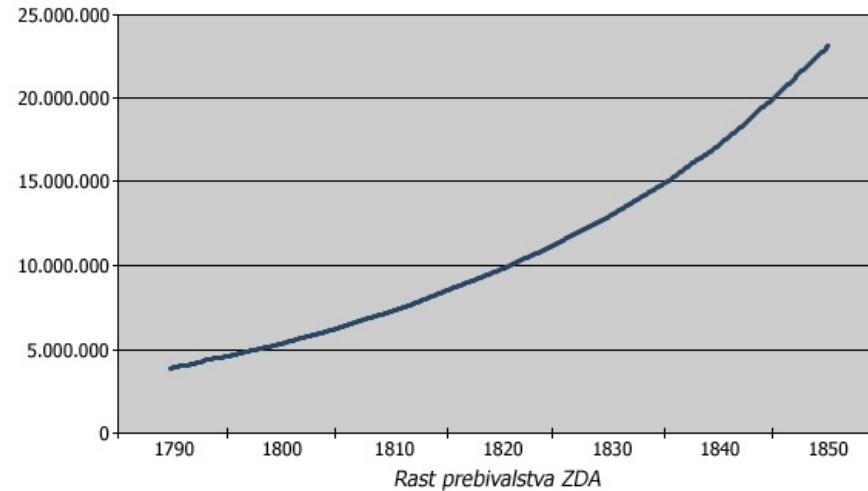
Hiše so bile grajene hitro in poceni, slabe, vlažne in polne zajedavcev.

Širile so se tovarne.

Nastajala so brez načrtov, brez kakovostnih gradenj ali kanalizacije.

Iz tovarn v bližini se je razlegal hrup, iz visokih dimnikov se je valil gost dim.

Sočasno z industrijsko revolucijo pride do množičnega preseljevanja evropejcev v tujino in v čezoceanske dežele

S pomočjo besedila v učbeniku (str. 148, prvi in drugi odstavek pod podnaslovom) ugotovi, zakaj pride do množičnega preseljevanja

Katera oblika prometa omogoči množična potovanja v čezoceanske dežele?

Posledice množičnega izseljevanja evropskega prebivalstva so bile:

- evropski priseljenci so v novi domovini širili evropsko kulturo (kar imenujemo **evropeizacija**), pa tudi politični vpliv,
- svet se je bolj povezal, rase so se mešale,
- množica delovne sile je pripomogla k uspešni gospodarski rasti novih dežel, zlasti ZDA.

Mnogi izseljenci so upali, da se bodo nekoč, ko bodo privarčevali dovolj denarja, vrnili nazaj v svojo domovino. Vendar so to storili le redki. Večina si je ustvarila novo življenje. Kljub temu so skušali ohranjati svojo kulturo, jezik in stike z matično domovino. Ustanavljali so kulturne domove, različna društva in izdajali časopise v svojem jeziku.

POZITIVNE POSLEDICE INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE

Industrijska revolucija je kljub temni plati imela tudi **pozitivne posledice**:

- ustvarila je nova delovna mesta in mnogim prinesla večjo blaginjo,
- okrepila je tehnični razvoj in povečala število izumov,
- proizvodnja različnih dobrin se je povečala in življenjski standard se je dvignil,
- stanovanja, zdravstvo in prehrana so se izboljšali,
- zaradi potreb po izobraženih delavcih se je izboljšal šolski sistem.